

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція
(5 грудня 2023 р.)**

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1
А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

с.

25-РІЧНИЙ ШЛЯХ СТАНОВЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний Олександр, Єгорова Олена.....	15
НАУКОВИЙ СПАДОК ПРОФЕСОРА ОПРИ АНАТОЛІЯ ТРОХИМОВИЧА Єгорова Олена.....	23
СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	26
EUROPEAN INTEGRATION PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE Bohashko Oleksandr	27
ANALYSIS OF ORGANIC PRODUCTION IN UKRAINIAN AGRICULTURAL ENTERPRISES Ostapenko Roman.....	30
SUPPORT OF THE EBRD THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE AS A GUARANTEE OF FINANCIAL STABILITY AT WARTIME Romash Daria.....	33
EMPLOYING DECISION SUPPORT SYSTEMS (DSS) FOR MANAGERIAL DECISION-MAKING WITHIN AN INNOVATIVE ECONOMIC FRAMEWORK Нагачевська Олена, Русин Василь, Нагачевська Марина	36
HOW BUSINESS DEVELOPS IN TIMES OF WAR Savchuk Anhelina.....	39
СТАТИСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ СПОЖИВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ БЛАГ ТА ПОСЛУГ: НА ЩО ВИТРАЧАЮТЬ ЗАРОБЛЕНЕ УКРАЇНЦІ Андрієнко Володимир.....	42
ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ Бабенко Олександр.....	45
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ Багаліка Тарас	48
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕНЕРГЕТИК Батіщев Євгеній.....	50

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Багаліка Тарас

здобувач вищої ОС доктора філософії

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Томілін Олексій, д.е.н., професор

Одним із пріоритетних секторів, який впливає на формування, розвиток та зростання національної економіки країни є аграрний. Відповідно до цього надзвичайно важливими залишаються питання з раціональної і ефективної організації агропромислового виробництва як основної складової частини національної економіки. Важливим питанням залишається вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовищ на ефективність управління кооперацією з урахуванням міжнародного досвіду. Принципово важливим залишається питання збереження соціальної та виробничої інфраструктури аграрного ринку, транспортування та реалізації готової продукції споживачу.

Нині перед вітчизняними товаровиробниками постає питання щодо визначення сутності та елементів функціонування кооперативних підприємств в агропромисловому виробництві.

Одними з невирішених проблем, які стримують розвиток сільськогосподарської кооперації є недосконалість чинного законодавства щодо регулювання діяльності та подальшого розвитку кооперативної діяльності:

- не достатня відпрацьованість економічного та цінового механізмів;
- нееквівалентність міжгалузевого обміну, який є своєрідним стримуючим механізмом економічної системи між товарами, послугами та постачанням готової продукції до споживача;
- невідповідність між вхідними і вихідними фінансовими потоками з іншими галузями та сферами сільського господарства.

Нині наша країна стала на шлях створення нових форм кооперації – сімейних фермерських господарств. Сімейні господарства – це життєздатна стійка модель, яка базується на власності, управлінні та сім'ї – як трьох основних компонентах сімейного бізнесу. В нинішніх ринкових умовах господарювання, в умовах ринкових трансформаційних перетворень у державі ускладнилися соціально-економічні відносини, зокрема в агропромисловому виробництві. Досить значна частка агропромислових формувань знаходяться в процесі змін форм власності, систем управління тощо. Сучасна організація форм організації економічної діяльності людей являє собою сукупність складних соціально-економічних систем, що функціонують в умовах безперервно мінливого зовнішнього середовища, що є, в свою чергу, постійним джерелом можливостей і загроз для розвитку сільськогосподарського кооперативу.

Зазначимо, що поряд з терміном “кооперація” науковцями часто виокремлюється термін “кооператив”. Окремі автори ці поняття ототожнюють, проте, на нашу думку, це не слід робити, адже таке ототожнення є результатом

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

плутанини дефініцій, що витікає з неповного усвідомлення економічного змісту категорії “кооператив”.

На нашу думку, кооперація – це форма організації праці при якій значна кількість людей спільно беруть участь в одному чи різному, але пов’язаних між собою процесах праці.

Поняття “кооперація” слід розглядати у трьох площинах, а саме:

- як організаційно-правову структуру;
- враховувати економічну користь від процесу кооперації;
- забезпечувати захист інтересів членів кооперативу та висвітлювати соціальні переваги.

Отже, кооперація – це сукупність організаційно оформлених добровільних об’єднань виробників продукції задля досягнення спільних цілей у різних сферах економічної діяльності.

Розкриття терміна “кооперація” вимагає ширшого визначення, адже пов’язувати цей процес лише з організаційною структурою чи процесом об’єднання ресурсів і людей неправильно. За сучасних ринкових умов господарювання у процесі реформування аграрної галузі України відбувається пошук нових більш ефективних форм і методів господарювання.

На нашу думку, ефективний розвиток сільськогосподарської кооперації можливий тільки при дієвій державній підтримці:

- нових економічних реформах організації агропромислового виробництва;
- забезпеченні необхідної нормативно-правової бази.

Саме в кооперативних формуваннях товаровиробники мають можливість максимально використати власні виробничі ресурси і відповідно мати можливість отримувати додаткову вигоду від сільськогосподарської праці.

В країні повинна бути підтримка кооперативного руху на державному рівні через субсидії, пільгові кредити, зниження ставок оподаткування [3, с.15]. Об’єднання взаємопов’язаних виробництв аграрної сфери товаровиробники можуть отримати додатковий економічний ефект та взаємну зацікавленість в безвідходному виробництві. Визначною умовою ефективного розвитку агропромислового виробництва є широкий розвиток кооперації – як важливого чинника соціально-економічного розвитку країни.

На нашу думку, потребують подальшого розгортання наукової дискусії та подальших досліджень, які спрямовані на пошук методологічних і практичних підходів до формування кооперативів в аграрному секторі національної економіки країни. Крім того, необхідним є внесення змін до податкового законодавства щодо пільгового оподаткування селянських сімейних фермерських господарств.

Список використаних джерел

1. Томілін О. О., Галич О. А. Економічні аспекти розвитку міжгалузевих відносин в аграрній сфері: монографія. Полтава: ПДАА, 2016. 176 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1618>.